

Dr. Jordi Camí

director general del PRBB i de la Fundació Pasqual Maragall

El doctor Camí és una personalitat única en el panorama de la recerca catalana: director d'un [parc](#) que és referent internacional en recerca biomèdica, expert en política científica, impulsor de codis de bones pràctiques i investigador compromès amb la divulgació. Ha entrat a Alzheimer Internacional, la [Fundació Pasqual Maragall](#), mogut pel projecte científic i per la seva amistat amb l'expresident de la Generalitat.

“Aquest cop voldríem que el sector privat fos el protagonista”

28.01.2009 |

La Fundació pretén desenvolupar un centre de recerca científica d'excel·lència, l'Institut Internacional de Recerca en Malalties Neurodegeneratives. Quin model de centre està previst?

A diferència del que ja s'ha aconseguit en molts càncers i en moltes malalties cardiovasculars o infeccioses, les malalties neurodegeneratives no tenen tractament. L'Alzheimer es diagnostica tard i no en sabem les causes, tampoc es disposa de cap medicament queaturi o endarrereixi la malaltia. És, doncs, en aquest escenari que la Fundació Pasqual Maragall aposta per un model de centre capaç de concentrar esforços cap a projectes de recerca que puguin aportar canvis conceptuals que ajudin a fer salts importants en la velocitat amb la qual s'avença. Els científics som conservadors, el *peer review* convencional té tendència a impedir el triomf d'idees agosarades o que no estan de moda, però la història dels avenços biomèdics està marcada per troballes casuals en mans de joves talents. Es tracta d'apostar per projectes poc convencionals, projectes arriscats, que poden ser decisius.

Quins referents hi ha al món?

El suport a recerca *High risk/High reward* és escàs. Algunes grans agències com els NIH tenen línies de finançament específic, però són modestes i recents. Un referent ja desaparegut podria ser el Laboratori d'Immunologia de Basilea, finançat íntegrament per Roche i del que en van sortir tres premis Nobel. El Howard Hugues Medical Institute, de la mà del seu president Thomas Cech, ha apostat fort creant recentment un centre de neurobiologia amb regles del joc diferents, el centre del Campus Janelia Farm.

Com valora el paper del sector privat en la recerca que es durà a terme al futur Institut?

En el projecte de la Fundació Pasqual Maragall es dóna tanta importància al què com al com. Un projecte de producció de nou coneixement com el descrit necessita ser suportat fonamentalment per recursos

privats i altruistes. És des de la flexibilitat d'aquest tipus de recursos que es poden abordar projectes excepcionals, ja que és un model de centre de recerca que requereix unes regles del joc sense restriccions. L'objectiu és intrínsecament difícil atès que al nostre país no hi ha tradició de models privats-públics. Aquest cop voldríem que el sector privat fos el protagonista. En aquest sentit proposem dos models de suport: com a donant (mecenatge) o com a soci-inversor en R+D, participacions que tenen tractaments fiscals diferents. I tenim projectes complementaris com la creació d'una àmplia xarxa de socis.

La filantropia és la resposta a les necessitats de finançament en recerca?

En el nostre medi el sector públic sempre ha fet molts més deures que el privat. El paper discret del sector privat i altruista en el suport a la producció de nou coneixement té, com a mínim, dues claus. Una, incorregible, és la nostra cultura catòlica que no fomenta l'altruisme o el deure de "retornar" a la societat, en comparació amb el que succeeix a les comunitats calvinistes. L'altra, és la fiscalitat de l'altruisme, particularment restrictiva a Espanya, i això sí que es pot modificar. Amb retorns d'impostos del 20% al 30% no es poden incentivar les donacions. El finançament altruista a la recerca científica hauria de desgravar el 100%, com succeeix als EUA.

Què ens depara el futur immediat en la lluita contra l'Alzheimer?

Si no es troben solucions, el problema de la dependència esdevindrà insostenible. Es calcula que la meitat dels nascuts l'any 2000 patiran Alzheimer als 60 anys. En contraposició a això, si es pogués retardar cinc anys l'aparició de la malaltia es podria reduir a la meitat la població que acaba essent dependent. Davant d'aquest atzucac cal concentrar-se en la detecció precoç emprant les noves tecnologies d'imatge biomèdica i de marcadors biològics. Avui això només es pot fer en clau de cooperació internacional atès que exigeix disposar d'àmplies cohorts i que cal fer seguiments molt llargs. Un problema afegit és que no necessàriament són suficients les proves i mesures que s'empen actualment, de manera que segueix havent-hi molt d'espai per als projectes de risc elevat.

Quines són les claus de l'esdeveniment que Alzheimer Internacional organitzarà els propers dies?

Gràcies al suport de ISCD-Biocat i en col·laboració amb el professor Zaven Khachaturian, director del Lou Ruvo Brain Institute, d'aquí un mes reunirem a Barcelona a una vintena de prestigiosos científics nord-americans i europeus per reflexionar sobre la situació d'atzucac actual. Volem impulsar una recerca conjunta Europa-Estats Units dirigida a la detecció precoç. Cal homogeneïtzar el seguiment de cohorts de malalts i persones sanes, cal endegar cohorts àmplies amb persones joves. En definitiva, cal fer esforços internacionals conjunts per poder donar passes substancials.

Ens podria apuntar alguns dels indicadors d'èxit previstos del seu projecte i l'estratègia per aconseguir-los?

Aixecar recursos privats d'empreses i bancs en temps de crisi pot ser una quimera. Estem en el pitjor dels escenaris, com deia fa uns dies el ministre Solbes "una situació insòlita" de la qual no en sabem ni la durada ni l'abast i que ens aclapara. En aquestes circumstàncies cal ser prudents i realistes, la viabilitat de tot el que pretenem potser s'haurà d'ajornar més temps del que seria desitjable. Però tenim la ferma determinació d'aconseguir els nostres objectius.

Com valora aquest nou repte de lideratge en la seva carrera?

Encara crec possible que el sector privat sigui protagonista d'un projecte que contribuirà a fer de Barcelona un centre d'atenció de la comunitat científica internacional. Això no té precedents. L'actual sistema de recerca biomèdica de Catalunya té una bona base i s'hi ha de poder afegir un nou centre de

recerca de característiques radicals. Ambdós aspectes són grans reptes però estem davant d'una bona causa i existeixen moltes raons per voler aconseguir-ho. Però també som conscients que tot plegat serà més llarg i complex del que en principi es preveia.

Si ens permet, quant d'amic i col·laborador personal té el seu paper en la Fundació Maragall?

El president Maragall i jo ens coneixíem, però mai havíem tingut una relació propera. Per damunt de les contingències personals que esdevindran i més enllà de la complexitat del projecte que lidera, sempre l'he admirat i el fet de treballar al seu costat és un enorme privilegi.